

W dniu 24 października odbyła się w Krakowie, w siedzibie Polskiej Akademii Umiejętności, II konferencja z cyklu Archiwa, biblioteki, muzea w dobie digitalizacji, zorganizowana przez Archiwum Nauki PAN i PAU oraz Komisję Historii Nauki PAU. Na wstępie Bernadeta Wilk (Archiwum Nauki PAN i PAU) przypomniała poprzednie konferencje, wprowadzając zebranych w tematykę archiwów naukowych i nowych zadań stojących przed placówkami przechowującymi dziedzictwo narodowe. Pierwszy referat z problematyki prawa autorskiego w działalności archiwalnej, bibliotecznej i muzealnej przedstawiła Sybilla Stanisławska-Kloc (Instytut Prawa Własności Intelektualnej UJ) – za pośrednictwem Skype’a, jako że autorka nie mogła przybyć na konferencję. Zgromadzeni wysłuchali informacji o tych przepisach prawa autorskiego, które mają zastosowanie do zbiorów archiwów, bibliotek i muzeów oraz o europejskich źródłach prawa autorskiego i jego implementacji w przepisach polskich. Mieli też możliwość obejrzenia prezentacji, zdalnie animowanej przez autorkę. Wskazała ona również kilka spraw jeszcze nie rozstrzygniętych jednoznacznie, np. kwestię utworów osieroconych. Zaznaczyła też, że digitalizacji nie można uznać za opracowanie utworu, nie ma więc w tym przypadku mowy o prawie zależnym.

Trzy referaty przedstawili pracownicy archiwów państwowych. Wojciech Woźniak (NAC) w prezentacji Od skanu do strony internetowej – proces digitalizacji i publikacji kopii cyfrowych materiałów archiwalnych w Narodowym Archiwum Cyfrowym przedstawił różne aspekty działań podejmowanych przez to archiwum, prowadzące Centralne Repozytorium Cyfrowe i pełniące funkcję jednego z centrów kompetencji ds. digitalizacji. Należą do nich np. skanowanie i prezentacja w serwisie www.audiovis.nac.gov.pl fotografii z własnego zasobu oraz skanowanie materiałów i mikrofilmów z innych archiwów i częściowa prezentacja kopii cyfrowych w serwisie www.szukajwarchiwach.pl organizację.

Grzegorz Dąbrowski - Procedura digitalizacji materiałów archiwalnych na przykładzie doświadczeń Archiwum Państwowego w Krakowie - i Jacek M. Seweryn - System Zarządzania Kopiami Cyfrowymi jako przykład oprogramowania do realizacji zadań w zakresie digitalizacji (obaj AP w Krakowie) omówili kilkuletnie doświadczenia krakowskiego archiwum w dziedzinie digitalizacji, zdobywane m.in. w czasie realizacji projektu skanowania spisów ludności miasta Krakowa z lat 1850-1921. Także te negatywne, które wykorzystano później przy przygotowywaniu instrukcji digitalizacji oraz założeń Systemu Zarządzania Kopiami Cyfrowymi ([SZKiC](http://www.szkiic.pl)). System, wykonany przez firmę Araneo, został zaprezentowany uczestnikom, a osoby zainteresowane szczegółami miały możliwość indywidualnych konsultacji z autorami. Ważną informacją jest ta, iż archiwum może nieodpłatnie udostępniać SZKiC archiwom zainteresowanym wdrażaniem procesów digitalizacji wspomaganym przez system informatyczny. Jest to sytuacja analogiczna do systemu EZD, przygotowanego przez Podlaski Urząd Wojewódzki, który może być przekazywany innym urzędom wojewódzkim.

Z prezentacji wynikało, że zarówno NAC, jak i AP w Krakowie, wykonują skany zabezpieczające w formacie TIFF, a kopie użytkowe i wglądówki - w JPEG. Cechy i zalety innego formatu, także w zestawieniu z JPEG2000, przedstawił Adrian Drabik (Jagiellońska

Wpisany przez Anna Laszuk

czwartek, 03 listopada 2011 13:12 - Poprawiony niedziela, 06 listopada 2011 11:49

Biblioteka Cyfrowa) w referacie Problematyka konwersji plików graficznych do formatu DjVu w zestawieniu z innymi formatami w kontekście materiałów różnorodnej treści zbiorów prywatnych. Autor omówił proces segmentacji w przypadku materiałów różnego rodzaju, wskazał na błędy, których należy unikać, oraz na doskonałą przydatność formatu DjVu przy konwersji masowej.

O innym formacie - RAW - zalecanym do digitalizacji obiektów muzealnych zwłaszcza w technice 3D, zwróciła uwagę Anna Kuśmidrowicz-Król (Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zabytków) w referacie Digitalizacja obiektów muzealnych, szansa na standaryzację? – raport z prac zespołu ekspertów przygotowującego wytyczne dla digitalizacji muzealiów w ramach WPR Kultura+. Przedstawiła ona główne założenia raportu przygotowywanego w Instytucie powstałym w marcu 2011 roku. Z ostrożnością odnosiła się jednak do prób digitalizacji w technice 3D, podejmowanych już teraz, i radziła wstrzymanie się z nimi do czasu poprawy możliwości technologicznych. Podkreśliła wielką różnorodność zbiorów muzealnych, z czego wynika konieczność przewidzenia różnych metod postępowania. Zapowiedziała też, że na 2012 rok Instytut planuje prace nad przygotowaniem wzorcowych modeli digitalizacji oraz słowników metadanych.

Po referatach odbyła się dyskusja, w czasie której przedstawiono m.in. zgłoszone wcześniej komunikaty. Marek Ďurcanský z Uniwersytetu Karola w Pradze opowiedział o projekcie digitalizacji ewidencji słuchaczy uniwersytetu z lat 1881-1953, którego celem jest utworzenie kompletnej bazy danych (osobowych) oraz połączenie z nią kopii cyfrowych dokumentów. Zaś Jacek Mirecki z firmy Ksi (Kompleksowe Systemy Informatyczne) opowiedział o jednym z produktów – systemie ZEUS, który jest używany m.in. w NAC, IPN, Filmotece Narodowej, a obecnie został zakupiony do celów zarządzania obiektami w Muzeum II Wojny Światowej.

W dyskusji nie ograniczono się do wypominania niedostatków budżetowych. Zgłaszano konkretne uwagi o konieczności planowania pracy, w tym procesie digitalizacji, o rozsądnych proporcjach różnych działań, o znaczeniu kontroli jakości. Na zakończenie dr Rita Majkowska, dyrektor Archiwum Nauki PAN i PAU, wyraziła niespełnione na razie życzenie, aby podobne spotkania prowadziły do podejmowania konkretnych rozwiązań, uchwał lub działań. Może za rok przyjdzie na to czas?

Anna Laszuk
NDAP